

SPRAWOZDANIA

Nowa Biblioteka
nr 2 (17), 2015

Małgorzata Waga

Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademicka
Biblioteka Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach
Uniwersytet Śląski w Katowicach
e-mail: malgorzata.waga@ciniba.edu.pl

WYJAZDY BIBLIOTEKARZY CENTRUM INFORMACJI NAUKOWEJ I BIBLIOTEKI AKADEMICKIEJ – BIBLIOTEKI UNIwersYTETU ŚLĄSKIEGO W RAMACH PROGRAMU ERASMUS W ROKU AKADEMICKIM 2013/2014

W latach 2013 i 2014 uruchomiono kolejną edycję programu LLP-Erasmus obejmującego szkolnictwo wyższe. Celem programu jest wymiana naukowa studentów i pracowników uczelni, w tym również bibliotekarzy akademickich. Wyjazdy bibliotekarzy Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego (BUŚ) w Katowicach w ramach programu Erasmus pozwoliły na zdobycie nowych doświadczeń zawodowych. Dynamiczny rozwój struktur informatycznych, zmiany w technologii informatycznej oraz informacyjno-komunikacyjnej zmieniły pracę bibliotek i system realizacji zadań. Wyjazdy nosą pierwiastek poznawczy, a także dają możliwość weryfikacji posiadanej wiedzy.

W ramach programu Erasmus w roku akademickim 2013/2014 pięć osób z zespołu Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki Akademickiej (CINiBA) – Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego odwiedziło biblioteki akademickie Szwajcarii, Norwegii, Słowacji, Holandii, Wielkiej Brytanii oraz Łotwy i Estonii. W programie uczestniczyli również bibliotekarze z bibliotek specjalistycznych Uniwersytetu Śląskiego, ponadto cztery osoby z Biblioteki Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach wyjechały na szkolenia w ramach współpracy z bibliotekami teologicznymi Słowacji. Pracownicy biblioteki ubiegający się o udział

w programie Erasmus przeszli standardową, obowiązującą w Uniwersytecie Śląskim dwustopniową kwalifikację – proces rekrutacyjny odbywał się najpierw na poziomie jednostki, a następnie na szczeblu centralnym uczelni; jednym z wymogów było przygotowanie indywidualnego programu szkolenia. Czas trwania szkolenia obejmował na ogół pięć dni roboczych, przeznaczonych na realizację programu.

Pierwszy wyjazd nastąpił w 2013 r. – pracownik Biura CINIbA odbył indywidualną wizytę na Łotwie, obejmującą okres od 14 do 20 kwietnia 2013 r. Instytucją przyjmującą był Uniwersytet Dyneburski (Daugavpils Universitāte), a wizytowane jednostki tej uczelni to Katedra Polonistyki oraz Biblioteka Uniwersytecka. Pracownik zapoznał się z zasobami, sposobem pracy wizytowanych instytucji, nowoczesnymi rozwiązaniami przyjętymi w bibliotece, a ponadto poprowadził zajęcia dedykowane studentom Katedry Polonistyki nt. bibliotek cyfrowych. Istotnym punktem programu była prezentacja CINIbA w odwiedzanych jednostkach.

Fot. 1. Uniwersytet Dyneburski – Daugavpils, Łotwa

Źródło: fot. Katarzyna Wszyńska.

W 2014 r. cykl wyjazdowy zapoczątkowała wizyta w Szwajcarii – w dniach 24-28 marca 2014 r. bibliotekarz Departamentu Udostępniania Zbiorów i Informacji Naukowej CINIbA zajmujący się Zbiorami Specjalnymi zrealizował wyjazd do Fundacji „Archivum Helveto-Polonicum”

(AHP) we Fryburgu. Program uwzględnił również wizytę w Bibliotece Kantonalnej i Uniwersyteckiej (Bibliothèque cantonale et universitaire) we Fryburgu, której działalność była szczególnie interesująca z uwagi na połączenie funkcji centralnej biblioteki regionu i księżnicy akademickiej. Przebieg szkolenia obejmował wymianę doświadczeń, zapoznanie się z organizacją i działalnością Fundacji AHP oraz zapoznanie się z jej zbiorami. Pobyt był dobrą okazją do nawiązania kontaktów i współpracy z AHP, ze szczególnym uwzględnieniem kolekcji zbiorów specjalnych.

Fot. 2. Staff Mobility Week – Uniwersytet w Bergen, Norwegia

Źródło: [3].

W dniach od 12 do 16 maja 2014 r. bibliotekarz zatrudniony w Departamencie Udostępniania Zbiorów i Informacji Naukowej CINiBA uczestniczył w projekcie szkoleniowym Staff Mobility Week, zorganizowanym w ramach programu Erasmus przez norweski Uniwersytet w Bergen (Universitetet i Bergen). W przedsięwzięciu uczestniczyło ok. sześćdziesięciu osób z krajów Unii Europejskiej – przedstawiciele różnych grup pracowników uczelni, w tym dwunastu bibliotekarzy. Po pozytywnym przejściu procedury rekrutacyjnej do *Library Group*, uczestnicy w pierwszej kolejności zapoznali się ze specyfiką pracy, organizacją i strukturą Uniwersytetu w Bergen oraz szkolnictwa wyższego w Norwegii i innych krajach skandynawskich. Program przewidywał następnie prezentację własnej biblioteki, dzięki czemu pracownik CINiBA miał okazję przedstawić specyfikę pracy w otwartej, hybrydowej biblio-

tece akademickiej jaką jest ta instytucja (prezentacja obejmowała historię projektu i rolę bibliotekarzy w nim uczestniczących). W ramach Staff Mobility Week odbywały się warsztaty, zajęcia i szkolenia pozwalające na wymianę doświadczeń między pracownikami bibliotek szkół wyższych z różnych krajów Europy w takich kwestiach, jak m.in. poprawa jakości kształcenia studentów i kadry naukowej w obszarach związanych z informacją naukową, w szczególności adaptacja narzędzi informacyjnych oraz racjonalizacja i rozwój usług bibliotecznych w szkołach wyższych. Omówiono problemy i wyzwania związane ze specyfiką pracy bibliotek akademickich w poszczególnych krajach europejskich.

Fot. 3. Tallinn University of Technology Library (Estonia)

Źródło: fot. Marzena Smyła.

W okresie od 2 do 6 czerwca 2014 r. dwie osoby zatrudnione w CINIbA-BUŚ przebywały w Estonii. Instytucją przyjmującą była Biblioteka Akademicka Uniwersytetu w Tallinie (Tallinna Ülikooli Akadeemiline Raamatukogu); ponadto odwiedzone inne instytucje, takie jak: Biblioteka Uniwersytetu w Tartu (Tartu Ülikooli Raamatukogu), Biblioteka Uniwersytetu Technicznego w Tallinie (Tallinna Tehnikaülikooli Raamatukogu), Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Tallinie, Biuro Związku Polaków w Estonii. W związku z tym, że każdy z uczestników tego programu na co dzień realizuje zadania w innych obszarach działalności bibliotecznej CINIbA, cel ich wspólnej wizyty obejmował jednocześnie dwa aspekty: zapoznanie się ze zbiorami specjalnymi, głównie

regionaliami oraz polonikami (zwiedzane instytucje zaprezentowały własne zbiory, jak również organizację i specyfikę pracy w poszczególnych bibliotekach), a także zainteresowanie nowoczesnymi rozwiązaniami systemu pracy realizowanymi w wymienionych księżnicach. Jednym z punktów programu była prezentacja CINIiBA oraz krótkie omówienie zbiorów specjalnych BUŚ. Rezultat pobytu to m.in. nawiązanie kontaktów, wymiana doświadczeń oraz omówienie możliwości dalszej współpracy.

W dniach 15-21 czerwca 2014 r. w ramach programu Erasmus bibliotekarz Departamentu Udostępniania Zbiorów i Informacji Naukowej CINIiBA uczestniczył w projekcie edukacyjnym mającym na celu zapoznanie się z działalnością słowackich bibliotek naukowych różnych szczebli – uniwersyteckiej (Univerzita knižnica Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici), regionalnej (Štátna vedecká knižnica v Banskej Bystrici) i narodowej (Slovenská národná knižnica v Martine). W dobie rozwoju społeczeństwa informacyjnego celem poznawczym były działania bibliotek na rzecz nauczania i uczenia się, zaspokajania praktycznych i zawodowych potrzeb informacyjnych użytkowników, a także obsługi sfer nauki, kultury i gospodarki. Pracownik zapoznał się z interesującymi projektami prowadzonymi przez biblioteki szkół wyższych, takimi jak m.in. Centralny rejestr publikacji naukowych (Centrálny register evidencie publikačnej činnosti – CREPČ), Centralny rejestr działalności artystycznej (Centrálny register evidencie umeleckej činnosti – CREUČ) oraz Centralny rejestr prac dyplomowych (Centrálny register záverečných a kvalifikačných prác – CRZP).

Następnie pracownik pełniący obowiązki rzecznika prasowego i zarazem specjalista ds. *public relations* odbył dwie wizyty w bibliotekach akademickich – holenderskiej i brytyjskiej. Pobyt w Bibliotece Uniwersytetu w Utrechcie (Universiteitsbibliotheek Utrecht) odbył się w dniach 23-27 czerwca 2014 r., natomiast wizyta w Bibliotece City University London (City University London Library Services) miała miejsce między 21 a 25 lipca 2014 r. Celem tych wyjazdów było zapoznanie się z pracą bibliotek akademickich oraz współpracą uczelni z otoczeniem, a także promocja CINIiBA w odwiedzanych ośrodkach.

Program Erasmus zakłada dwustronną współpracę z bibliotekami zagranicznych ośrodków akademickich, toteż – oprócz umożliwiania mobilności akademickiej własnym pracownikom – CINIiBA przyjmuje również gości z innych krajów. I tak, w dniach 7-11 lipca 2014 r. w katowickiej placówce przebywały dwie bibliotekarki z Bańskiej Bystrzycy. Biblioteki uczelniane, zwłaszcza z krajów postkomunistycznych, często przez dziesiątki lat nie posiadały własnego budynku i zmagaly się z trudnościami organizacyjnymi. Poszerzenie Unii Europejskiej o nowe państwa

członkowskie umożliwiło modernizację i rozwój infrastruktury dla nauki m.in. na Słowacji. CINIbA – projekt zrealizowany w 2012 r. z dofinansowaniem unijnym – wzbudził zainteresowanie słowackich bibliotekarzy, którzy, poszukując efektywnych rozwiązań dla własnej biblioteki, zdecydowali się na przyjazd do Katowic w ramach programu Erasmus. Program ich pobytu obejmował takie elementy, jak: spotkanie z Dyrekcją, zwiedzanie CINIbA, zapoznanie z organizacją procesów gromadzenia, opracowania i udostępniania zbiorów (m.in. z zasadami prenumeraty źródeł drukowanych i elektronicznych), ofertą usług informacyjnych i bibliometrycznych, projektami e-learningowi, a także wizytę w Departamencie Informatycznym CINIbA. Ponadto, gościom ze Słowacji zaproponowano cykl krótkich wizyt studyjnych w innych bibliotekach naukowych zlokalizowanych w Katowicach: w Bibliotece Akademii Wychowania Fizycznego, Bibliotece Akademii Muzycznej oraz Bibliotece Śląskiej.

W roku akademickim 2014/2015 przewiduje się kolejne wyjazdy bibliotekarzy CINIbA-BUŚ do bibliotek zagranicznych, realizowane w ramach programu Erasmus+, stanowiącego nową edycję dotychczas realizowanego programu LLP/Erasmus. Warto kontynuować uczestnictwo w tego typu projektach szkoleniowych, gdyż stwarzają one unikalną okazję do rozwoju zawodowego.

BIBLIOGRAFIA:

- [1] Kycler M.: *Projekt „Digitálna knižnica a digitálny archív“*. *Relacja z pobytu w Słowackiej Bibliotece Narodowej w Martinie*. „Bibliotheca Nostra” 2014 nr 3, s. 136-138. ISSN 1734-6576.
- [2] Sprawozdania pracowników z wyjazdów zrealizowanych w ramach programu Erasmus – dokumenty wewnętrzne.
- [3] *University of Bergen Staff Mobility Week 2014* [online]. [Data dostępu: 10.01.2015]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.uib.no/en/sim/74144/staff-mobility-week-2014>.